

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Meldahlsvej 1
DK 1613 København V

T +45 3339 4000

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljøministeriet

mim@mim.dk

cc. pejaj@mim.dk

Høringssvar vedr. miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven j.nr. 2026-5765

Miljøministeriet har den 24. september 2026 sendt et fornyet "Udkast til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om ændring af lov om jordforurening (Implementering af dele af direktiv 2024/1785 om ændring af det gældende direktiv for industrielle emissioner (2010/75/EU)) og dele af direktiv om luftkvaliteten og renere luft i Europa (2024/2881)" i høring med høringsfrist den 19. oktober 2026.

Overordnede bemærkninger

Direktivet om industrielle emissioner (IE-direktivet) har stor betydning for Landbrug & Fødevarers medlemmer, da det blandt andet fastsætter rammerne for miljøgodkendelse af alle større fødevarer-fremstillingsvirksomheder.

For Landbrug & Fødevarer er det afgørende, at ændringer i miljøreguleringen ikke svækker virksomhedernes konkurrenceevne, og at EU-lovgivningen implementeres direktivnært i Danmark. Dette fremgår også af regeringsgrundlaget fra juni 2026 og var ligeledes udgangspunktet for den tidligere høring af lovforslaget i december 2025.

Overimplementering omfatter mere end 5.000 små og mellemstore virksomheder

Landbrug & Fødevarer forstår, at den fornyede høring alene gennemføres, fordi miljøministeren ønsker at overimplementere ændringsdirektivet til IE-direktivet i dansk ret. Det gælder både straffebestemmelserne og reglerne om forældelse og erstatning for skade på menneskers sundhed.

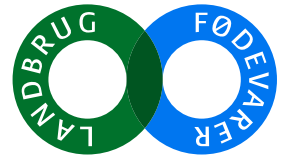
Det er en klar overimplementering at udvide de foreslåede EU-regler til også at omfatte bilag 2-virksomheder og andre særligt forurenende virksomheder. Dermed udvides kredsen af virksomheder, der kan blive mødt med langvarige erstatningskrav ved miljø- eller sundhedsskader samt skærpede sanktioner, væsentligt.

Landbrug & Fødevarer mener, at det klart bør fremgå af bemærkningerne, hvor mange virksomheder den påtænkte overimplementering vil omfatte. Det er Landbrug & Fødevarers vurdering, at alene inddragelsen af bilag 2-virksomheder betyder, at antallet af omfattede virksomheder bliver mere end syvdoblet. Det drejer sig om ca. 4.750 bilag 2-virksomheder ud over de virksomheder, der allerede er omfattet af direktivet. Hertil kommer virksomheder omfattet af VOC-bekendtgørelsens kapitel 4, eksempelvis maskinværksteder og autoværksteder. Det drejer sig samlet om 673 virksomheder, hvoraf mere end 500 ikke allerede er IE-virksomheder eller bilag 2-virksomheder. Overimplementeringen vil dermed omfatte mere end 5.000 små og mellemstore virksomheder i Danmark.

Overregulering i nationale regler – gold-plating

Overimplementeringen af IE-direktivet er endnu et eksempel på, at EU-regler overimplementeres i dansk ret. Det vil alt andet lige svække danske virksomheders konkurrenceevne i EU og globalt.

Det er desuden i direkte modstrid med kommissionsformand Ursula von der Leyens kraftige opfordring i talen om Unionens tilstand den 16. september 2026 til medlemsstaterne om at undgå national overimplementering af EU-regler. Hun advarede mod denne form for overregulering, som hun

betegnede som »gold-plating«, og foreslog en pagt med medlemsstaterne mod national overregulering.

Danmark har tilsluttet sig en alliance mod gold-plating, som blev dannet på initiativ af Østrig den 21. september 2026, og som omfatter i alt 17 EU-lande. På den baggrund virker den foreslåede overimplementering endnu mere malplaceret.

Manglende proportionalitet og uoverensstemmelse med regeringsgrundlaget

Det er helt ubegrundet, hvorfor ændringer i et EU-direktiv om forældelse og erstatning for skade på menneskers sundhed samt skærpede sanktioner for større forurenende virksomheder omfattet af særlige EU-regler skal udvides til mindst 5.000 yderligere virksomheder. Lovforslaget mangler både en klar begrundelse og en proportionalitetsvurdering. Det bør efter Landbrug & Fødevarers opfattelse fremgå tydeligt af lovforslaget.

Det fremgår af Miljøstyrelsens hjemmeside, at »godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2 indeholder listen over virksomheder, der kræver miljøgodkendelse efter nationale regler. De har ikke samme forureningspotentiale og kompleksitet som virksomhederne omfattet af IE-direktivet (bilag 1). For listevirksomheder på bilag 2 gælder et forenklet godkendelsessystem med reducerede oplysningskrav.« Ministeriet har således allerede vurderet disse virksomheders forureningspotentiale. Det bør derfor fremgå klart af bemærkningerne, hvorfor ministeriet nu anser virksomhederne for særligt forurenende og sidestiller dem med IE-virksomheder.

Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen med »Et stærkt erhvervsliv« vil tage en række initiativer, der investerer i dansk erhvervsliv, fjerner byrder og barrierer, gør det lettere at få adgang til kapital samt grøn og billig energi og understøtter udviklingen af kunstig intelligens. Det fremgår desuden, at byrderne for erhvervslivet skal reduceres, så BNP øges med 1 pct., svarende til 30 mia. kr. i 2035, med henblik på at bidrage til regeringens overordnede velstandsmål.

Landbrug & Fødevarer har meget svært ved at se, hvordan denne overimplementering, der omfatter mere end 5.000 små og mellemstore virksomheder, er forenelig med regeringsgrundlaget.

Principperne for implementering af erhvervsrettet EU-regulering er ikke overholdt

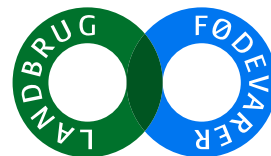
I afsnit 10, »Sammenfattende skema«, skal ministeriet oplyse, om lovforslaget er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering. Ministeriet har svaret »nej«.

Regeringen har fastlagt fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering. Princip 1 fastslår, at den nationale regulering som udgangspunkt ikke bør gå videre end EU-reguleringens minimumskrav. Princip 2 fastslår, at danske virksomheder ikke bør stilles dårligere i den internationale konkurrence, og at implementeringen derfor ikke bør være mere byrdefuld end den forventede implementering i sammenlignelige EU-lande.

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at den foreslåede implementering lever op til regeringens principper. Svaret i afsnit 10, »Sammenfattende skema«, bør derfor ændres til »ja«, fordi lovforslaget er i strid med principperne for implementering af erhvervsrettet EU-regulering.

Økonomiske og administrative konsekvenser af overimplementering er ikke inddraget

Forslagets ændrede regler om forældelse og erstatning for skade på menneskers sundhed svækker den absolutte forældelsesfrist. Det vil øge risikoen ved virksomhedshandler og finansiering. En længere tidshorisont for erstatningskrav kan få betydning for virksomhedsoverdragelser, finansiering, due diligence og miljøgarantier. Købere og långivere vil typisk lægge vægt på, hvor længe

historiske miljøforhold kan give anledning til krav. Det vil øge virksomhedernes administrative og økonomiske omkostninger til at dokumentere tidligere drift. Samtidig kan det skabe betydelig investeringsusikkerhed og begrænse virksomhedernes adgang til kapital, hvilket alt andet lige svækker danske virksomheders konkurrenceevne.

Det vil medføre betydelige ekstraomkostninger til professionel rådgivning ved virksomhedshandler og finansiering, særligt for de mere end 5.000 små og mellemstore virksomheder, der ikke selv har specialister i miljøforhold og miljøret. Konsekvenserne af overimplementeringen er ikke medtaget i afsnit 10, »Sammenfattende skema«. De negative økonomiske og administrative konsekvenser for de berørte virksomheder bør fremgå klart af skemaet.

En klar definition af driftslederbegrebet er afgørende for sanktionerne

Det fremgår af direktivets artikel 79, stk. 2, at den administrative bøde for de mest alvorlige overtrædelser skal udgøre mindst 3 pct. af driftslederens årlige omsætning. I direktivets artikel 3, nr. 15, defineres en driftsleder som en fysisk eller juridisk person, der helt eller delvist driver eller leder et anlæg eller et fyringsanlæg (...) eller som efter national lovgivning har fået overdraget den afgørende økonomiske dispositionsret over anlæggets tekniske drift.

Denne definition af driftsleder er ikke gennemført i miljøbeskyttelsesloven eller godkendelsesbekendtgørelsen. I bemærkningerne anføres det, at en driftsleder i dansk ret vil være driftsherren (virksomheden).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at begrebet »driftsherren« ikke anvendes i miljøbeskyttelsesloven, men derimod anvendes i den gældende jordforureningslov. Her anvendes begrebet flere gange i kapitel 4b om afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved driftsophør. Driftsherren forstås her som den fysiske eller juridiske person, der driver eller leder den pågældende listevirksomhed. Bestemmelserne i jordforureningsloven er desuden en del af gennemførelsen af IE-direktivet fra 2010.

Landbrug & Fødevarer mener, at det er afgørende at fastslå, at driftslederbegrebet i den danske gennemførelse er afgrænset til den fysiske eller juridiske person, der driver eller leder det konkrete miljøgodkendte anlæg eller den konkrete listevirksomhed. En eventuel administrativ bøde skal derfor beregnes på anlægsniveau. Dette bør fremgå klart af bemærkningerne.

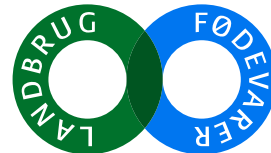
Denne afklaring er blevet endnu mere relevant som følge af den foreslåede overimplementering.

Specifikke bemærkninger til forslagets seks overordnede temaer

Landbrug & Fødevarer har tidligere fremsendt høringssvar, da lovforslaget var i første høring. Der er ved udarbejdelsen af det reviderede lovforslag taget hensyn til nogle af vores tidligere bemærkninger. Nedenfor er angivet de vigtigste bemærkninger, som vi fortsat mener, at der bør tages højde for i lovforslaget, samt yderligere bemærkninger til 5) sanktioner og 6) nye erstatnings- og forældelsesregler.

1) Mulighed for dispensation fra miljøkrav i krisesituationer

Landbrug & Fødevarer støtter, at der indsættes en ny og bredere dispensationsbestemmelse i forbindelse med kriser i miljøbeskyttelsesloven. Landbrug & Fødevarer savner dog i bemærkningerne en klarere afgrænsning af krisebegrebet i forhold til force majeure.

Af Lovforslagets § 35 f, stk. 2, fremgår det, at det er miljøministeren, der træffer beslutning om, hvornår der foreligger en krisesituation. Landbrug & Fødevarer mener, at det er nærliggende, at denne kompetence ligger hos Styrelsen for Samfundssikkerhed under Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab, da styrelsen varetager beredskabsplanlægning og opgaver vedrørende koordination af den nationale krisestyring.

Dispensationer i krisesituationer – fx ved afbrydelser eller mangel på energi, vand, materialer eller andre ressourcer – kan gives med henvisning til folkesundhed. Men begrebet folkesundhed er ikke defineret hverken i IE-direktivet eller i dansk lovgivning.

Landbrug & Fødevarer mener derfor, at folkesundhed bør forstås bredt og også omfatte fødevarerforsyningsikkerhed, dyresundhed og fødevarerikkerhed. Dette bør fremgå tydeligt af bemærkningerne.

- 2) Overvågningsforpligtigelser ved lempelser eller skærpelser af miljøkrav til virksomheder
Landbrug & Fødevarer er enig i, at overvågningsforpligtigelsen bør varetages af miljøministeriet, især set i lyset af de meget få lempelser i emissionskrav, som gives til IE-virksomheder i Danmark.

Landbrug & Fødevarer formoder, at lempelser af lugtemissionsgrænser i konkrete BAT-konklusioner ikke er omfattet af artikel 16, stk. 4, da øget lugtemission ikke har kvantificerbar eller målbar indvirkning på miljøet, så længe lugtimmissionskrav overholdes.

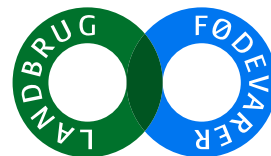
Det fremgår af det danske rammenotat til artikel 75-afstemningen om BAT-konklusioner for slagterier og animalske biprodukter (september 2023), at "*Emissionsgrænsen til lugt bryder med principperne i den danske immissionsbaserede regulering, som fokuserer på, at lugtniveauet i omgivelserne ikke overskrides efter spredning i en høj skorsten. Emissionsgrænsen skal opfyldes før denne spredning, og det vurderes, at dette ikke sikrer, at der ikke er gener, mens den danske immissionsregulering netop sikrer, at omgivelserne ikke generes.*" Landbrug & Fødevarer mener, at ovenstående bør fremgå af bemærkningerne.

- 3) Krav til miljøledelse

I afsnit 10, »Sammenfattende skema«, angives de erhvervsøkonomiske konsekvenser som positive med henvisning til en bedre ressourceudnyttelse. Det er Landbrug & Fødevarer uforstående overfor.

Lovforslaget fremrykker tidspunktet for, hvornår virksomhederne skal indføre et miljøledelsessystem. Derudover pålægges virksomhederne at udarbejde en kemikaliehandlingsplan og en vejledende omstillingsplan som en del af miljøledelsessystemet. De skal også offentliggøre dele af systemet og få det revideret eksternt. Samlet set vil kravene medføre øgede omkostninger og administrative byrder.

Landbrug & Fødevarer har derfor svært ved at se, hvordan kravene samlet set kan have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bedre ressourceudnyttelse. De skærpede krav til miljøledelsessystemet vil under alle omstændigheder kræve flere medarbejderressourcer. Hvis der med ressourceudnyttelse menes et lavere forbrug af vand, energi og råvarer, er Landbrug & Fødevarer uenig i vurderingen. Det er ikke dokumenteret, at flere krav til miljøledelsessystemer fører til sådanne ressourcebesparelser.

Ministeriet fremhæver selv i bemærkningerne, at næsten alle IE-virksomheder allerede har et miljøledelsessystem. Desuden reguleres virksomhedernes ressourceforbrug allerede gennem en række regler, herunder BAT-konklusioner, krav til miljøpræstationer for ressourceforbrug (BAT-AEPL'er), energieffektiviseringsdirektivet samt rapporteringskrav efter blandt andet CSRD, VSME, IEP og EU's statistikforordning. Det må derfor antages, at virksomhederne allerede har gennemført de omkostningseffektive ressourcebesparelser.

Landbrug & Fødevarer vurderer på den baggrund ikke, at yderligere administrative krav vil føre til væsentlige nye ressourcebesparelser. Landbrug & Fødevarer henviser i den forbindelse også til evalueringen af de grønne regnskaber fra 2014, som gav en tilsvarende konklusion. Der blev konkluderet, at det grønne regnskab ikke længere skabte en merværdi, der stod i et rimeligt forhold til den administrative byrde. De erhvervsøkonomiske konsekvenser bør derfor angives som negative i det sammenfattende skema.

De administrative konsekvenser for erhvervslivet er faldet i forhold til den tidligere høring. Det er Landbrug & Fødevarer uforstående overfor, især i lyset af den foreslåede overimplementering for mere end 5.000 virksomheder (se bemærkninger ovenfor). Desuden forstår Landbrug & Fødevarer, at 15 mio. kr. af engangsudgifterne vedrører udarbejdelse af vejledende transformationsplaner. Det betyder, at der er afsat mindre end 32.000 kr. per virksomhed/anlæg til at udarbejde en vejledende transformationsplan for, hvordan virksomheden/anlægget bidrager til en bæredygtig, ren, cirkulær, ressourceeffektiv og klimaneutral økonomi i 2050. Ministeriet må forudsætte yderst minimale og kortfattede planer. Beløbet synes ikke realistisk.

EU-kommissionen har den 10. december 2025 offentliggjort en miljøomnibuspakke, hvor kravene til miljøledelsessystemet forenkles og udskydes, mens kravene om omstillingsplaner, kemikaliehandlingsplan og ekstern revision fjernes. EU-kommissionen har opgjort, at dette vil lette virksomhedernes omkostninger med € 100 mio. Landbrug & Fødevarer noterer, at det fremgår af bemærkningerne, at ministeriet forventer, at miljøomnibusforslaget vedrørende IED vil blive vedtaget i starten af 2027, inden reglerne om miljøledelse skal træde i kraft den 1. juli 2027, og at ministeriet vil sikre, at virksomhederne ikke afholder omstillingsudgifter til regler, som alligevel vil blive ophævet.

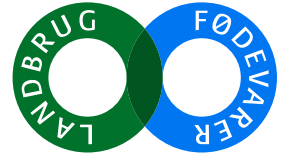
4) Varetagelsen af klimamæssige hensyn

Landbrug & Fødevarer noterer sig, at miljøbeskyttelseslovens anvendelsesområde udvides med klimamæssige hensyn (artikel 2a), i det omfang det er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retslige forpligtelser.

5) Sanktioner for overtrædelse af direktivets regler

Landbrug & Fødevarer er, som det fremgår af Landbrug & Fødevarers overordnede bemærkninger, ikke enig i den foreslåede tilgang til at indføre de specifikke strafregler i dansk ret, hvor disse indføres i et omfang, som går ud over, hvad der er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retslige forpligtelser i direktivet.

Som nævnt ovenfor er det meget vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at bemærkningerne gør klart, at en driftsleder i IE-direktivets forstand skal forstås som den ansvarlige for driften af den pågældende listevirksomhed, og at bøderne dermed fastsættes på anlægsniveau.

Det er væsentligt for Landbrug & Fødevarer, at det klart fremgår af bemærkningerne, at danske principper for strafudmåling fortsat er gældende.

6) Nye erstatnings- og forældelsesregler

Landbrug & Fødevarer er, som det fremgår af Landbrug & Fødevarers overordnede bemærkninger, ikke enig i den foreslåede tilgang til at indføre de specifikke erstatningsregler i dansk ret, hvor disse indføres i et omfang, som går ud over, hvad der er nødvendigt for at opfylde Danmarks EU-retslige forpligtelser i direktivet.

Det er desuden uklart, hvilke virksomheder der er omfattet af denne del af overimplementeringen. Der henvises i bemærkningerne til, at det omfatter bilag 2-virksomheder og øvrige særligt forurenende virksomheder. Det bør klart fremgå af bemærkningerne, hvilke øvrige særligt forurenende virksomheder der er omfattet, og hvor stort deres antal er.

Det er væsentligt for Landbrug & Fødevarer, at det danske udgangspunkt for erstatningsregler og principper fastholdes og ikke ændres pga. kommende EU-regler. Landbrug & Fødevarer noterer sig særligt ministeriets vurdering af, at det almindelige culpaansvar i dansk ret vil være tilstrækkeligt til at opfylde direktivets artikel 79a, stk. 1.

Med venlig hilsen

Birgitte Kjær
Chefkonsulent

Miljø & Bæredygtighed

M +45 4110 9741

E birg@lf.dk